

Оцінювання повсякденного функціонування: практичні аспекти взаємодії

Оцінювання повсякденного функціонування — це підхід, що дозволяє визначити, як стан здоров'я людини впливає на її здатність до повсякденних дій: пересування, самообслуговування, спілкування, навчання, виконання роботи тощо. Це оцінювання може стати підставою для встановлення інвалідності, призначення підтримки або реабілітаційних послуг.

Права людини під час цього процесу захищені законодавством. Кожен має право на об'єктивне, фахове й поважне ставлення під час розгляду своєї справи. У цій статті — все, що варто знати про взаємодію з експертною командою: що можуть попросити, що має право вимагати людина, як перевірити правильність рішення, які бувають порушення та як діяти, якщо ваші права не були дотримані.

Ваша участь у процесі оцінювання: що можуть запитати

Під час оцінювання експертна команда може звернутися до людини або її представника з додатковими запитами. Це частина стандартної процедури, спрямованої на точність і законність ухваленого рішення.

Документи для ідентифікації

Перед початком оцінювання обов'язково потрібно пред'явити документ, що посвідчує особу (паспорт або інший офіційний документ з фото). Якщо присутній представник — також документи, що підтверджують його повноваження (довіреність, заява, посвідчення опікуна тощо).

Підписи на різних етапах

У деяких випадках у закладі можуть попросити підписати:

- підтвердження ознайомлення з інформацією у направленні;
- підтвердження отримання витягу з рішення експертної команди;
- заяву про надання копії паперової справи або інших документів (за бажанням).

Що перевірити у витягу з рішення та ІПР

Після оцінювання важливо перевірити правильність усіх даних у витягу з рішення та (за наявності) в індивідуальній програмі реабілітації:

- особисті дані (ПІБ, дата народження, серія та номер документа);
- зазначене рішення (чи відповідає воно реальному стану);
- наявність рекомендованих послуг, ДЗР, медичних виробів;
- точність формулювань щодо причинно-наслідкового зв'язку;
- заповнення всіх передбачених формою полів.

У разі виявлення помилки слід звернутися до тієї ж експертної команди з проханням внести виправлення.

Внутрішні обговорення експертної команди

У процесі засідання експертна команда може тимчасово попросити людину залишити приміщення. Це дозволяє лікарям провести внутрішнє обговорення без впливу зовнішніх чинників. Такий підхід є стандартною практикою і спрямований на об'єктивність оцінювання.

Ваші права під час оцінювання

Під час проходження оцінювання повсякденного функціонування людина має низку прав. Їх дотримання — запорука справедливого та законного процесу.

Хто саме має робити направлення

Направлення на оцінювання повсякденного функціонування формує саме той лікар, який надає медичну допомогу людині з основного захворювання або стану, що стало підставою для оцінювання. Якщо людині вже видано консультативний висновок або медичне заключення, у якому зазначено рекомендацію щодо проведення оцінювання, — направлення має оформити той лікар, який підписав цей документ. Це може бути вузький спеціаліст, лікар у стаціонарі чи будь-який інший лікар, який супроводжує лікування. Людина не повинна самотійно шукати іншого лікаря, аби оформити направлення. Винятком можуть бути лише випадки, коли лікування завершено або немає доступу до закладу, де його проводили — тоді зібрані документи можна передати іншому лікарю, який зможе сформулювати направлення. Але в першу чергу це відповідальність саме того лікаря, який дав рекомендацію щодо оцінювання.

Людина має право бути поінформованою про всі ключові етапи процесу оцінювання:

- **Дата, час і місце оцінювання.** Цю інформацію надсилають на електронну пошту або рекомендованим листом, відповідно до зазначеного в направленні. За потреби її можна уточнити у свого лікаря або адміністратора закладу.
- **Стан справи.** Дані про статус направлення та дату оцінювання доступні через адміністратора закладу охорони здоров'я. Контакти адміністраторів — на дашборді МОЗ.
- **Процедура оцінювання.** Людина має право ставити запитання експертній команді щодо процесу оцінювання та змісту рішення.
- **Результати оцінювання.** Після ухвалення рішення людина має право отримати роз'яснення щодо обґрунтування висновку. Якщо у висновку передбачені рекомендації (зокрема щодо допоміжних засобів або послуг), їх мають пояснити — як і де реалізувати, які подальші дії потрібні.

- **Порядок оскарження.** Якщо рішення експертної команди викликає сумніви, людина має право знати, як його можна оскаржити. Детальніше — у відповідному розділі на сайті МОЗ.

Що можна надати додатково

У день оцінювання ви маєте право передати нові або оновлені медичні документи, які не були включені в направлення. Експертна команда зобов'язана розглянути їх до ухвалення рішення.

Право на присутність представника

Людина може залучити до участі в оцінюванні уповноважену особу (наприклад, лікуючого лікаря, соціального працівника, адвоката). Для цього потрібно заздалегідь подати заяву та документи, що підтверджують повноваження.

Аудіо- або відеофіксація

Ви маєте право здійснювати аудіо- або відеозапис процесу оцінювання. Для цього слід попередити експертну команду письмово. Якщо члени команди не згодні на зйомку з обличчями — фіксація дозволяється без відео зображення лікарів.

Не допускається публічне використання записів відео-, аудіофіксації розгляду справи без згоди осіб, що присутні на них.

Отримання паперових документів і їх копій

Можна отримати:

- копію направлення — підписану лікарем або адміністратором, із печаткою (за наявності технічної можливості);
- витяг з рішення — у необхідній кількості примірників, прошитий, пронумерований, з печаткою на кожній сторінці;

Виправлення неточностей

Якщо після оцінювання виявлено помилки у:

1. даних людини (ПІБ, дата народження тощо),
2. формулюваннях рішення,
3. переліку засобів або послуг,
4. причинно-наслідкових зв'язках

можна звернутися до експертної команди з проханням внести коригування.

Як діяти, якщо ваші права порушено

Якщо під час оцінювання повсякденного функціонування виникли порушення або незаконні дії, важливо вчасно зафіксувати ситуацію та скористатися доступними механізмами захисту.

Куди звертатися зі скаргою:

- До керівника закладу охорони здоров'я, де проводилося оцінювання.
- На гарячу лінію МОЗ України 0800 505 201

Процес оцінювання повсякденного функціонування має бути прозорим, зрозумілим і людським. Знання своїх прав і розуміння того, як має відбуватись взаємодія з експертною командою, дає змогу впевнено проходити всі етапи процесу. Система змінюється — і участь кожної людини допомагає зробити її кращою.